

PRECS I PREGUNTES

L'últim dels catalans

Vostè que encara distingeix entre un cafè amb llet i un cafè amb gel, vostè que no posa cara d'assetjament sexual si algú li demana un suc de taronja natural, vostè que diu "bon dia" i adverteix discretament els clients quan les ensaimades no són "d'avui". Vostè que em parla de vostè. Vostè és... l'últim cambrer català.

Des d'aquí reclamo que, davant la imminència de la seva jubilació, alguna institució pública li demani un cabell, un tros d'ungla o el que sigui perquè el clonin. Doni-ho, si us plau, i deixi'ns viure amb l'esperança —infundada, però esperança al cap i a la fi— que algun dia poguem tornar a esmorzar al bar sense que algú ens respongui amb un "¿cómo?" ple d'incredulitat davant la supervivència de la llengua d'Ausiàs March en plena globalització.

És l'única solució que se m'acudeix, cregui'm, una vegada comprovat que les nostres autoritats no tenen cap idea des de la campanya "Tu també ets mestre", en què un Jordi Pujol en declivi polític es dedicava a intentar amargar-nos el cafè amb llet —o era amb gel?— sota l'acusació que si el cambrer no ens entenia era per culpa nostra, per no fer-li un curset ràpid cada dia a l'hora d'esmorzar. Vostè va aprendre l'ofici en català, però ara ja no cal.

Sigui com sigui, no es preocupi gaire. Segurament, l'extinció del cambrer català només haurà estat el primer pas en la desaparició col·lectiva d'un poble amb un nivell d'inadaptació al medi tan alt que, després de mil anys a Europa, ni tan sols ha aconseguit la consideració d'uropeu. De fet, algunes subespècies ja no hi són. Un exemple: no queda cap periodista que passi cròniques en català des de París i estigui donat d'alta a la Seguretat Social. Cregui'm. Jo vaig ser l'últim.

Salvador Cot

La crònica

El poema de Font de Mora i les portes del Fòrum

Diumenge, 29 d'agost

Nadal vol matinar. El conseller de Política Territorial i Obres Públiques i portaveu del Govern de la Generalitat de Catalunya. Joaquim Nadal, diu al diari *Avui*: "Si el fem amb sentiment, reivindico el dret a fer l'ofrena a Casanova a les 8 h del matí sense ningú al davant." La intimitat patriòtica de Nadal s'assembla molt a la intimitat lingüística d'Aznar respecte al català. Se suposa que a aquelles hores del matí i sense els aplaudiments i els "visques!" i els "molt bé!" que se suposa crida la multitud, i per tant en silenci i recolliment (i si pot ser que no els vegi ningú), els és fàcil entrar en contacte transcendent amb la memòria eterna del difunt conseller en cap. Això precisament deu ser el *zen* català.

Dilluns, 30 d'agost

Moratinos pel català. El ministre d'Extérieurs espanyol, Miguel Ángel Moratinos, s'implica en la campanya a favor de la Constitució europea per terres catalanes. El ministre assegura que votar en contra de la Constitució significa tancar la porta al possible reconeixement del català. La deducció és, com a mínim, arriscada, ja que el text constitucional no es pot dir precisament que converteixi el català en una llengua amb el rang del castellà o el francès a la UE. Encara més, depèn en gran mesura no tant de si al febrer es vota *sí* o *no*, sinó de la voluntat que el mateix Moratinos i Zapatero tinguin quan es trobin amb la resta de mandatariis europeus.

Dimarts, 31 d'agost

Jornada de portes obertes al Fòrum. En un intent més d'obrir-se a la societat, el Fòrum 2004 convida un col·lectiu de presos perquè visitin el recinte i llegeixin bons desitjos. Mentre dura la visita, tres presos aprofiten per fer-se escàpols, entre ells el qui havia fet de portaveu davant l'alcalde i el conseller de Justícia. CiU i PP critiquen el conseller per l'escapada i en demanen la dimissió. No tenen cor. Què més pot fer un conseller de Jus-

tícia, Josep Maria Vallès, de PSC-Ciutadans pel Canvi, que ajudar a reforçar els valors del Fòrum amb aquesta jornada de portes obertes i integració en la societat?

Dimecres, 1 de setembre

Fiscalia tanca el Rasputin. No tanca el local, és clar, que és a Moscou, però sí el procés judicial obert per una denúncia del *lobby* de Dones de Balears, en relació amb el fet que una delegació balear visités el club sexual rus i en carregués vuit factures a les arques autonòmiques, tot i que posteriorment la quantitat va ser reposada. El fiscal, Bartomeu Barceló, no ha trobat cap indici de delictes en l'afer, i considera, per tant, el cas tancat. El PP se n'alegra i tota l'oposició critica la decisió de la Fiscalia.

Dijous, 2 de setembre

Augmenta l'atur a Balears. Les dades d'ocupació d'agost a Balears són preocupants. Per quart any consecutiu la desocupació augmenta. Enguany s'ha incrementat un 5,2% en relació amb l'any anterior. Quasi 23.000 persones estan aturades. Davant aquestes dades, els sindicats i l'oposició alerten dels perills que s'en poden derivar. El Govern diu que creix el nombre total de llocs de feina, que és, segons ells, el més important. Tassa mig buida, o mig plena, segons com es miri. Com sempre.

Urbanitzar és protegir? Ja fa temps que l'horta que (encara) envolta la ciutat de València viu amb l'ai al cor. Ara, l'equip de Govern de l'Ajuntament de Mislata (l'Horta) sembla que vol donar-li el tret de gràcia. Aquest consistori governat pel PP anuncia fins a quin punt té presents les recomanacions del Consell Valencià de Cultura (entitat que el juny passat instava els ajuntaments de Mislata, Quart i València a prendre mesures "per conservar els espais d'horta que encara queden als seus municipis", ja que "estem assistint al moment final de la històrica horta i de les seues sèquies, cosa que pot deixar

El Forum de Barcelona ha dut a l'extrem la seva voluntat d'integració. A sota, Alejandro Font de Mora "declamant" quan era portaveu del PP a les Corts Valencianes.

sense funció el mil·lenari Tribunal de les Aigües”): ha presentat un Pla d'Actuació Integral (PAI) que preveu urbanitzar ni més ni menys que 200.000 m² de sòl fins ara no urbanitzable de protecció agrícola. Qui protegirà l'horta dels seus “protectors”?

Tota la setmana

Duel de rapsodes. “Podréis acallar mi entraña que mi voz sigue dentro”: vet aquí els versets amb què va obsequiar la concurrència el nou conseller de Cultura i Educació de la Generalitat Valenciana, Alejandro Font de Mora, durant la presa de possessió del seu càrrec. En un acte en què Esteban González Pons, que també estrenava conselleria (ell, però, sense cartera), va llegir versos de Gabriel Celaya, Font de Mora optava per rimes de collita pròpia.

A tantes ganes de jugar verbalment responia el PSPV amb un comunicat, on es relacionava la situació de l'ensenyament i la cultura al País Valencià amb la pro-

fessió de l'actual conseller, que és forense.

No diguis blat. La presidenta de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), Ascensión Figueres, ha après per experiència a no dir “blat fins que no siga al sac” (i, encara, “ben lligat”). I és que, en qüestió de dies, s'ha quedat, com aquell qui diu, sense casa. Tot i que ja semblava tenir-lo coll avall, el palau que Esteban González Pons (aleshores conseller d'Educació i Cultura) li havia promès públicament, l'hivern passat, per a l'AVL, ha passat a altres mans: mentre Figueres esperava pacientment el trasllat del personal del Centre de l'Esport que fins ara ocupava l'edifici del segle XV, ha arribat la remodelació del Govern, i Gema Amor, la nova consellera de Cooperació i Participació, no s'ha vist afectada pels problemes logístics que paralitzaven la mudança: en un tres i no res s'ha instal·lat al palau i diuen que per quedar-s'hi. L'AVL busca pis. S'admeten propostes.

Massa sol i poca platja

Poden seguir mentint-nos —què han de fer altrament?— i podem continuar com a beneïts. Això que en diuen el model turístic de sol i platja, almenys pel que respecta al País Valencià, ha tocat fons, tot i que es disposen a excavar. Ho diuen els hostalers, ho constaten les xifres minvants de visitants, ho reflecteix una oferta esgotada, un estil caducat i, tot plegat, es fa evident en un litoral sobrecarregat de formigó, urbanitzat fins a l'aberració i en constant expansió immobiliària. Perquè l'expansió immobiliària, al litoral valencià, és com l'univers segons la primera versió de l'Stephen Hawking: un forat negre en constant expansió.

Es tracta d'un problema massa seriós per a deixar-lo únicament en mans de bàndols rivals i, en algun cas, escassos de recursos intel·lectuals i financers. La baralla entre els governs central i autonòmic, a més de reduccionista, és del tot estèril. Perquè, més enllà del soroll verbal degudament amplificat pels mitjans de propaganda i els de comunicació, hi ha els fets. La degradació del territori admet pocs atenuants davant la magnitud de la tragèdia. Per això fou especialment extravagant la primera intervenció de la nova consellera de Turisme de la Generalitat Valenciana, Milagrosa Martínez, insistint en la defensa d'això que en diuen el model de sol i platja, alhora que atribuïa la crisi als vaivens econòmics dels visitants i usuaris. Si fa no fa, a les mateixes causes per les quals la gent normal i corrent no menja marisc cada dia. Conclusió: ens seguirem mentint, i nosaltres assistirem a la fi de la representació i del paisatge. Com a beneïts.

Manuel S. Jardí

AL MARGE

